

ŠT. 12.

S E P T E M B E R 1947

LETNIK II.

RESNICA

R

esnica je samo ena! Kar je belo, ni črno in črno ne more biti nikdar belo!

Resnica je pravica. Zato resnice ni mogoče deliti in je prikrojevati, niti spreminjati.

Kakor zlato ne izgubi svojih lastnosti v ognju in ne v vodi, tako ne izgubi tudi resnica nikdar na svoji veljavi v stoletjih in v toku časa.

Resnica ima svoj izvor v večni Resnici in na Njej sloni vsak pravičen zakon in večna načela.

Resnica je večna, neminljiva, ostane tudi tedaj, ko že zdavnaj gnijejo v zemlji tisti, ki so jo zaničevali in preganjali.

Samo zakoni in postave, ki izvirajo iz resnice, so so pravični in v blagor ljudstvu. Proti resnici pa nastopajo moči teme, nasilje, brezbožstvo, vsaka zloba in sploh vsi, ki se opirajo na nasilje in zločin.

Resnica je močna v svojem poslanstvu. Kako goli in gnusni so vsi njeni sovražniki v svetli kuči njene svetlobe! Zato resnica v oči bode vse one, ki imajo umazane roke in je njihovo zločinsko delo v službi najbolj krvavih idej.

Resnica je zvišenejša kakor so stranke in njihovi maliki!

O, kako lepo in zvišeno je biti borec Resnice! Če stopiš v njeno službo, si gotovo na pravi poti in na to moreš biti ponosen.

Ni vedno lahko stati neomajno v njeni službi, a zavest, da si na pravi poti, da se boriš za najvišje dobrine, ti bode dajala moči, da boš vztrajal. Zavest, da pridejo časi, ko bodo ljudje zopet spoznali resnico v vsej njeni zvišenosti in jo priznali, te bo dvigala, da boš junaško in zvesto vztrajal. Vztrajal tudi takrat, ko bodo od Resnice vsi odpadali, jo zaničevali in teptali, ko bo trebalo zvestobe Resnici izpričati z junaškim dejanjem največjih žrtev in odpovedi.

Kreniti s poti, ki si jo spoznal za edino pravo, zatajiti načela večne Resnice, se pravi kapitulirati pred zločinom in lažjo.

Glavo pokonci! Z odločnim korakom naprej v borbo za resnico in pravico! Resnica bo zmagala! Resnica in z njo združena Pravica morata zmagati!

V.M.

++++
 KJER NOBENE POSTAVE NI, TAM VELJAJO SAMO PESTI.
 ++++

A. M. Slomšek

Dne 24. septembra bo minilo ~~25~~ 25 let, odkar je l. 1862 v Mariboru na štajerskem umrl blažene smrti veliki škof in Slovenec - Anton Martin SLOMŠEK.

Slavimo zaslužne može!

Narod, ki se jih ne spominja in njih del ne slavi, jih ni vreden, kaže svojo veliko nehvaležnost.

Slavimo Slomška! Kaj bi bil slovenski narod brez njega? Bog nam ga je poslal v času, ko se slovenski narod še ni zavedal svoje narodne bitnosti in poslanstva. Slomšek je bil zlat sončni žarek, ki je izza temnih oblakov narodne nezavednosti in vedno bolj grozeče nemške nevarnosti posijal v našo narodno zgozgovino. V svetlobi tega žarka smo šele prav spoznali lepoto

slovenske besede in pomembnost slovenskega naroda v osrčju Evrope.

Slomšek je bil klicar k narodnemu vstajenju! Bil je predhodnik onih velikih mož, ki jim je bilo usojeno popeljati slovenski narod k svobodi! Slovenščina je bila kakor omalovaževana dekla postavljena v kot. Slomšek jo je počastil tako, kot še nobeden pred njim. Postavil jo je na najčastnejše mesto in zabičal vsem Slovencem: "Ne bodi vas sram, da ste sinovi matere Slave! Materni jezik je velika dobrota, ki smo jo od svojih starišev prejeli. Bolžni smo ga skrbno ohraniti, lepšati in svojim mlajšim zapustiti. O, ljubi, lepi in pošteni slovenski jezik, s katerim sem prvič svojo mamo in dobrega ateja klical, v katerem so me moja mama učili Boga spoznavati, v katerem sem prvokrat svojega Stvarnika častil! Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih rajnih staršev hvaležno spoštovati, te ohraniti, za čast in lepoto po pameti skrbeti, v slovenskem jeziku svoje ljube brate in sestre, Slovence učiti in želim kot hvaležni sin svoje ljube matere, da kakor je moja prva beseda slovenska bila, naj tudi poslednja bo..."

Ostro je šibal narodno odpadništvo. Kakor božja obsodba nezvestih sinov doni njegova beseda onim, ki so zatajili svoj rod in se sramujejo materine govorice. Tako-le pravi: "Kdor svoj materni jezik zavrže ter ga pozabi in zapusti, je podoben zmedenemu pijancu, ki zlato v prah potepta in ne ve, koliko škodo si dela. Slovenski stariši, ki slovenski znajo, pa svojih otrok slovenskega jezika ne naučijo, so nehvaležni hišniki, ki svojim otrokom zapravljajo drago domačo reč, slovenski jezik, ki so jim ga dali njihovi dedi. Podobni so tudi taki očetje in matere slabim gospodarjem, ki svoje očetno gospodarstvo prodajajo, drugo pohištvo kupujejo, poslednjič pa večidel beraško palico najdejo..."

O, ko bi Slomška vsi poslušali! Takrat in vse dni do danes! Tako pa smo po krivdi nezavednih ljudi, ki so bolj cenili tujo govorico kakor pa materino besedo, izgubili velik del slovenske zemlje - Koroške in Štajerske!

Neprecenljive vrednosti je Slomškovo vzgojno delo. Njegove knjige, spisi, pesmi, govori, njegova skrb za slovenske šole, njegova ustanova družba sv. Mohorja, vse to zgovorno priča o veliki in nesebični ljubezni do ljudstva. Ko bi vsi takratni in poznejši "rodoljubi" o narodu ne samo lepo govorili, marveč za narod po Slomškovem svetlem vzgledu tudi delali, bi bila naša narodna usoda v marsičem lepša!

Ne smemo pozabiti njegovega zadnjega - za ves slovenski narod tako pomembnega dela - prenos škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Labudski dolini v Maribor in s tem združeno preureditev mej lavantinske škofije. Če bi obveljala Slomškova želja, bi meje lavantinske škofije ne segale samo do Mure, ampak še vse dalje na sever, bi naša narodnostna meja, pa verjetno tudi državna, tekla skoraj blizu Graza. Vsi kraji, ki so danes ponemčeni, kakor Lipnica, Ernovž, Lučane, Gomilica, Ivnik, Špilje, Travnik, Radgona z vsem še danes precej slovenskim zaledjem, bi bili še danes slovenski. Tako pa so že takrat pri določanju škofijskih mej med lavantinsko in graško (sekovsko) škofijo odločali bolj politični kakor verski vplivi. Kraji onkraj Mure, takrat še vsi slovenski, so prišli pod graškega škofa. Ni bilo več slovenskih duhovnikov, ne slovenskih šol, ljudstvo se je načrtno ponemčevalo. Kraji, ki so prišli pod pastirsko palico lavantinskega škofa, so ostali slovenski. Vsa prizadevanja avstrijske vlade do leta 1918 in Velenemcev, da bi te kraje s pomočjo Südmarke in Schulvereina ponemčili, so bila zamanj. Narodno zavedna slovenska duhovščina - posledica Slomškovega dela in njegovega duha - je bila zid, ob katerem si je nemški nacizem polomil zobe.

Petinosemdeset let je poteklo od Slomškove smrti. V veličastni baziliki Matere Milosti, ki je bila pozidana pod njegovim drugim naslednikom, škofom dr. Mihaelom Napotnikom, je njegovo počivališče, odkar so l. 1941 Nemci oskrunili njego-

grob na starem mariborskem pokopališču. Tu čaka poveličanja. Delo za njegovo beatifikacijo je minula vojna zavrila. Na nas Slovencih pa je, da se k Slomšku zatekamo in ga goreče prosimo pomoči. On, ki je vse življenje in svoje bogate talente posvetil slovenskemu narodu, bo najbolje razumel našo stisko in naše goreče želje. Prosimo ga, naj posreduje pri Očetu luči, od katerega pride vsak dober dar, za nas, ki smo sinovi v bojih izkrvavelega naroda. Slomšku izročimo naše zadeve, narodne, begunske, pa tudi naše zasebne! Bodimo prepričani, da nam Slomšek lahko pomaga! Naša prošnja k njemu ne bo zamanj!

++++
 VRLI SLOVENC! SVETA VERA BODI VAM LUČ, MATERNI JEZIK PA KLJUČ
 DO PRAVE IN ZVELIČAVNE OMIKE. - A.M. SLOMŠEK.

VPRAŠANJA

Kdo si, ki rad bi kupil narod moj?
 S čim si prišel za duše barantat?
 O siromak, da vidiš naš zaklad,
 razdril bi šotor, zbežal še nocoj.

Kdo si, ki rad bi narod moj?
 Ši naskrivaj si kdaj izprašal vest?
 Si našel, da do zadnjega si zvest?
 Če nisi, skleni roke nad seboj.

In ti, ki rad bi pel nam: Narod moj!
 si že izmeril njega globokost?
 Občutil pevcev davnih bi modrost,
 Preplehek nam, piščalkar spev je tvoje.

Veš, kaj je dolgih, težkih tisoč let?
 Veš, kaj izsanjal v njih je kralj Matjaž?
 Moj narod moder je kot kralj Matjaž,
 moj narod star je težkih tisoč let!

O. Zupančič.

++++
 Prepovedan sad ima čudno slast. A.M. Slomšek.
 +++++

GOSPODINJSKA ŠOLA

Kdo v taborišču si ne želi okrog barake lepega vrtilčka v sobici prijetnega prostorčka in v skledi kaj priboljška?

Gospodinja naj bi za vse poskrbele. O, kako rade bi vsem ustregle in nudile družinam - kot posameznikom košček našega slovenskega doma! Da bi se v vseh gospodinjskih panogah izobrazile, se naša dekleta niso strahale napora. Čez dan zaposljene v raznih delavnicah, v ambulanti in pri hišnem delu, zvečer pa so hodile k predavanjem v gospodinjstvo šolo.

Vztrajnost, odločna volja ter smisel za prijetno domačnost, je pripomogla, da so kljub težkim razmeram vztrajala do konca šolskega leta. Žal, da jih je polovica omagalo zaradi borbe za kruh, zaradi prezaposlenosti, in tako tudi niso deležne tistega veselja, ki ga čuti oni, ki se po končanem študiju in uspešnem izpitu oddahne v zavesti, da je dosegel svoj cilj. Končni uspeh in ocena kažeta, da so obiskovale šolo z veseljem in zanimanjem. Mnogo več bi še pridobile, ako bi mogle prakticirati tudi v konzerviranju živil, v pripravi jedil in serviranju. Vendar, temelji so položeni in smernice so dane. Ti pa, verne slovenske deklet, vztrajaj, saj tako rada prepevaš:

"Dokler slovenski rod, biva po zemlji hod,
bode slovele slovensko deklet".

=====0000000000=====

Domovina je naša ljuba mati. Beseda mategina je izmed vseh dobrot največja dobrota. - A.M. Slomšek,

=====

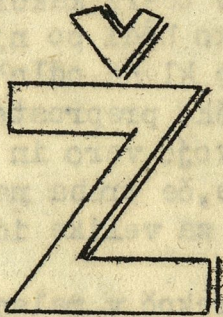
Recept

Vzemi pol karte za jajca, pomešaj jo z odrezki za maslo in pristavi k ognju, ki si ga zakuril s karto za premog. Počakaj, dokler ni mešanica lepo rjavna, potem spečdi v njej odrezke za meso. Kot prikuho vzemi karto za krompir in za zelenjavo, ki si jo skuhal z malo soli in odrezkom za čebulo. Za večerjo lahko vzameš ostanke krompirjeve karte, jih pomešaš z mlečno karto, posladkaš z odrezkom za sladkor in položiš na vrh karte za kruh. Potem si umiješ roke s karto za milo in jih obrišeš z nakaznico za brisačo.

+++++

Dober sosed je velik zaklad, ki se za gotove denarje ne kupi

NA TRDNIH TLEH

življenje je neprestana borba za obstanek, neprestan delavnik. Ni zamanj zapisal S. Gregorčič:

Ni praznik, predragi mi, naše življenje, življenje naj bode ti delaven dan"...

Ni stanu, ki bi na imel svojih posebnih težav.

Tudi kmečki stan jih ima, in še veliko. Toda vkljub vsem težavam je kmet vendar le najbolj neodvisen od vseh drugih stanov. Je nekak kralj na svoji domačiji. Zemlja, kateri služi z ljubeznijo od mladih nog do zadnjega srčnega utripa, mu daje to stalnost in neodvisnost. Res, težijo ga davki in druga bremena, vijejo ga gospodarske krize, tudi pri družini in pri živini ne gre vedno vse gladko in po načrtu - a vendar - samosvoj je, gospod na svoji zemlji, in se mu ni bati zamere pri vladi in delodajalcu.

Uradnik je vedno zelo odvisen od pogosto se menjajočih strank in režimov; radi prepričanja mora večkrat trpeti preganjanje in zapostavljanje. Delavec tudi ni samosvoj. Delodajalec - ki nima vedno sreča za socialno dobro onih, ki mu garajo in ustvarjajo bogastvo, ga lahko vedno občutno zadene v trenutku, ko je nato najmanj pripravljen. Lahko mu da slabše delo, zniža plačo, lahko sledi odpust iz službe. Prav tako je tudi obrtnik odvisen od dobre volje in plačilne zmožnosti svojih odjemalcev.

Kmet pa stoji vedno na trdnih tleh. Zemlja mu daje oporo. Ni se mu bati, da bi stradal, če je marljiv, ni se mu bati, da bi mu kdo radi prepričanja odpovedal službo. Zato je kmečki človek tudi tako krepko zasidran v katoliškem in narodnem prepričanju. Ko razni protiljudski režimi pritiskajo na uradništvo, delavstvo in na obrtnika, hoteč ga vkloniti in mu vsiliti svoje prepričanje, stoji kmet na svoji zemlji kakor neporušen jez, ob katerem se rušijo valovi. Samozavestno stopi, če treba v opozicijo in pove vsem samodržcem v brk svoj odločni in neizprosni: "Ne!" - Ne da se podkupiti. Preponosen je, on samosvoj gospodar, da bi umazal svoj značaj z Judeževimi groši. Ko drugi vsaj navidezno klonejo pred silo, boje se za službo, kmet kljubuje, trpi in vztraja, dokler ne zmaga končno pravica.

Borba za vsakdanji kruh, borba z zemljo, ki brez truda ne da ničesar, prepričanje, da je pomočnik v veliki božji delavnici, da je Bog z njim, daje kmetu pečat odločnosti.

Kakor so žuljave in trde od dela njegove roke, kakor je od sonca, dežja, vetra in skrbi razoran njegov obarž, kakor je počasen, trden in samozavesten njegov korak, ko hodi po njivah in travnikih, vinogradih in gozdovih, tako je klena, odložna, možata in prevdarna njegova beseda, ko s kmečko preprostostjo, brez vsake olepšave in puhlih fraz izpove svojo vero in prepričanje. Vajen je trpljenja, zato tudi vzame, če treba na svoja pleča delež trpljenja in ga ponosno nosi za velike ideale, kakor so: vera, domovina, pravica, svoboda.

Svoboden je na svoji zemlji. Kralj takorekoč v malem. Svobodo ljubi nad vse. Mrzko mu je tlačanstvo - saj je tlačanil dolga stoletja in se bil za staro pravdo, - odvratno je kmetu lizunstvo, noče biti hlapec drugim, zato ne mara zapostavljanja in prevelike omejitve svobode. Ne da si predpisovati od strank in režimov, kako naj čela, čustvuje in misli. Ne ljubi novotarij, je konservativen do gotove meje. Ljubi gospodarski napredek, rad sodeluje pri širjenju zdrave ljudske omike, a odklanja novotarije, ki prelamljajo s tradicijo verovanja in čustvovanja njegovih očetov. Komunizem se je z lahkoto zajedel med plehko meščanstvo in razumarsko inteligenco, premotil je delavca, med kmečkim ljudstvom pa komunistični nauk ni našel tal. Zato je komunizem tudi tako nasproten kmetu ki je nosilec največjih narodnih vrednot. Hoče mu izpodmakniti trdna tla, na katerih doslej tako samozavestno stoji hoče mu vzeti zemljo, želi, da postane suženj tudi kmet in tako v vsem odvisen od vsemogočne, totalitarne države, ki je danes isto kot vladajoča stranka.

Narod ima v kmetu hrbtnico, ki ga drži po koncu. Zdrav kmečki stan je najboljše jamstvo narodne rasti, zdravega kulturnega napredka, vernosti in poštenja. Je celica, iz katere pronica zdravje med vse plasti ljudstva. Kmečki stan pomlaja mesto in ga varuje pred degeneracijo. Iz kmečkih hiš, če tudi še tako skromnih, prihajajo še danes veliki narodni geniji in misleci, tvorci novih duhovnih vrednot, glasniki resnice in klicarji k Bogu. S. Gregorčič poje o kmečki hiši:

Od tam nam misleci globoki,
od tam klicarji k nebu nam,
od tam nam pesniki, preroki,
za dom borilci vsi od tam!

Kmečki stan je nosilec prave svobode. Svoboden kmet želi svobodo tudi drugim. Veže ga zdrav socialni čut na soseda, kateremu rad pomaga v nesreči, odklanja nasilje, zavrača krivico in ljubi pravico. Zato je steber države in reda, je porok prave, na krščanskih načelih osnovane demo-

kracije. To pa zato, ker stoji na najbolj trdnih tleh . na svoji ljubljeni kmečki grudi, katero v slučaju nevarnosti brani z svojim telesom in da zanjo svojo srčno kri.

Okrim.

MATI ZEMLJA

Zemlja, tvoja rodna prsa
bode voli razorali,
in s pšeničnimi semeni
kmetje stari posejali.

In v pomladnem zgodnjem času
hladne rose poškropite -
ve, kali, ki prst vas hrani,
sonce kliče vas, vstanite!

In zbudila se je zemlja
in zapela in zaklila,
veter se ji v bok zaganja,
vzdiga njena svilna krila.

Z žarki sonce te ovenča,
zemlja, moja draga mati,
z zlatim klasjem te ogrne,
roč v naročje bujno da ti.

Vsiplje zrno se iz klasja
v kašče in pod mlinske kamne -
kmalu hostija bo sveta,
kar je zoril sončni plamen.

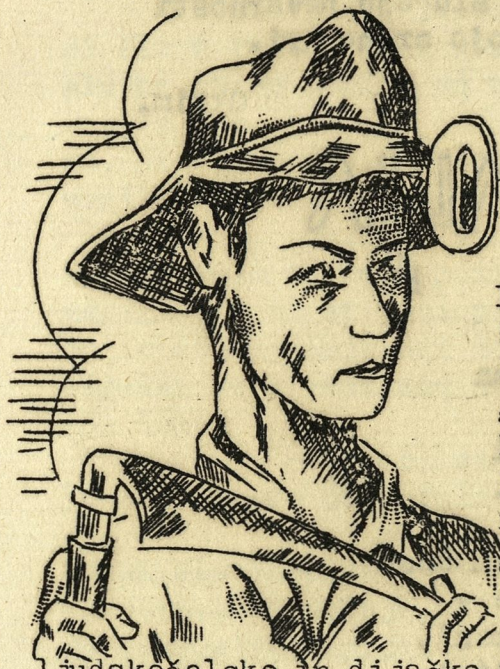
In umesim bele hlebe
in poiščem sestre, brate:
Dragi, sveti kruh sprejmite,
dar od matere je zlate.

Cvetko Golar.

==== xxxxxxxxxxxx =====
 +++
 xxxxxxxxxxxxx

Kdor sam sebe povišuje, prazno glavo oznanjuje.
A.M. Slomšek.

OB ZAKLJUČKU KMETIJSKE ŠOLE

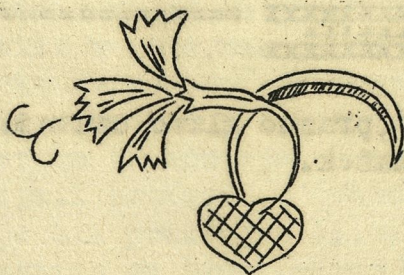
Ob zaključku šole nam misli nehote silijo nazaj v preteklost.

V nabito polnem taborišču Pegez-u pri Lienzu smo životarili in šteli dneve. Po polževo se je vlekel čas in jemal voljo do dela. Mora negotovosti je ležala nad nami. Odrastli so se - vsaj nekateri - kmalu znašli in si poiskali zaposlitve. Mladina pa je brezciljno životarila in izgubljala dragoceni čas.

Zaskrbljeno so zri ta nolo. Zaj pametnejši, zlasti vzgojitelji. Za ljudskošolsko in dijaško mladino so se kmalu zavzeli profesorji in učitelji. Kmečka in obrtniška mladina pa je že dalje tavalala v brezdelju in gubila dragocene moči. Toda tudi na njo se je mislilo.

Avusta 1.1945 je po daljšem razmišljanju padla odločitev: Tudi kmetijsko, gospodinjsko in obrtno šolo osnujemo. Še pred koncem avgusta so bili pozvani vsi fantje in dekleta v starosti od 16-21 leta, da se vpišejo v odgovarjajočo šolo. Okrog 50 kmečkih fantov, okrog 150 deklet in še nekaj obrtniških vajencev se je vpisalo v kmetijsko, gospodinjsko oz. obrtno šolo. Niso bili vsi, ki so se vpisali v šolo, navdušeni zanjo, še manj za učenje. Niso vsi spoznali pomena strokovne izobrazbe. Mnogi od njih so se morali le pokoriti uvidevnim starišem, varuhom ali pa taboriščnemu vodstvu. Ker torej niso vsi prestopili praga šole iz želje po izobrazbi, je jasno, da kmetijska šola ni bila na višku.

H klavrnemu začetnemu napredovanju je pripomoglo še pomanjkanje prostorov in učil. Končno so nam le dodelili stalno sobo, ki pa je bila skoraj brez opreme. Nekaj desk smo znosili vanjo, jih položili na hlode, polomljena miza in še stol za predavatelja. To je bilo vse. Pisali smo kar na kolenih.

Težko je bilo, a smo vztrajali. Nekaterim pa le ni šlo v račun, da bi postali zopet "šolarji". Ti so poiskali službe in se ločili od nas. S časom so se razmere izboljšale. Razred smo opremili s klopni mizami, tablo in kar je še potrebno. Slovesno smo ustoličili križ in Marijo Pomagaj ter se posvetili Njenemu brezmadežnemu Srcu.

Delovni urad nas je nadlegoval. Nekateri uradniki niso marali uvideti potrebe po šoli. Mnogo je bilo borbe. A smo uspeli. Da bi se tudi praktično kaj naučili, smo dobili v oskrbo in obdelovanje del taboriščnega vrta. Tudi na polju smo pomagali. Prav radi smo se srečali s pridnimi učenkami gospodinjske šole.

Šolsko leto se je nagnilo h koncu. Od približno 50 fantov nas je ostalo le še 20.

Kaj pa ste se učili? Naj naštejemo predmete: Verouk, slovenščina s kmet. spisjem, kmet. gospodarstvo in knjigovodstvo, narodopisje, računstvo, združništvo, kmetijsko pravo, državoznanstvo, higijena, risanje, fizika in kemija, prirodoznanstvo, poljedelstvo, travništvo, vinogradništvo, sadjarstvo, vrtarstvo, gozdarstvo, živinoreja, mlekarstvo, veterinarstvo, čebelarstvo, lepo vedenje, petje in telovadbo.

5. julija 1946 smo prvi letnik zaključili in prejeli spričevala. Po kratkih počitnicah smo znova pričeli. Število učencev je padlo na 14. To šolsko leto smo pričeli s popolnoma drugim razumevanjem kot prvo leto. Uvideli smo, da nam bo šola koristila.

Toda prišle so nove ovire. Taborišče se je preselilo v špital. Tudi kmetijska šola je bila prekinjena za poldrugi mesec.

Slične težave so morali premagati tudi fantje, ki so prišli v št. Vid na Glini. Pa naj povedo sami, kako se jim je godilo.

Kmetijska šola v št. Vidu in na Bistrici.

V taborišču št. Vid na Glini je bila kmetijska šola organizirana dne 30. avgusta 1945. Pouk se je vršil v streliški hišici poleg taborišča ob reki Glini, zapadno od mesta. Šola je bila mešanega tipa. Pouka se je udeleževalo 13 fantov in 25 deklet v starostni dobi od 16 do 25 leta. Pouk je bil 4 ure dnevno. Več ni bilo mogoče, ker so se isti prostori uporabljali tudi za ljudsko šolo. Učni predmeti so bili: Verouk, računstvo, spisje, slovenščina, družboslovje, lepo vedenje, združništvo, poljedelstvo in živinoreja. Predavalo je 7 oseb, (2 ljudskošolska učitelja, 1 profesor, 2 doktorja, 1 duhovnik, 1 strok. učitelj). Pouk je bil prekinjen 11. oktobra, ko se je taborišče preselilo na Bistrico ob Dravi, okraj Beljak.

Šola je bila na Bistrici preorganizirana. Osnovana se je posebna kmetijsko-gospodinjska šola, ki je pričela s poukom 11. dec. 1945 in je bilo vpisanih 25 deklet. Posebej je bila organizirana kmetijska šola za fante, v kateri se je pričel redni pouk 17. jan. 1946, ker so bili fantje po večini preje zaposleni pri izven taboriščnem delu. Udeležba je bila obvezna za fante od 16. do 20. leta. Pouk je bil po 5 ur na dan ali tedensko 30 ur. Predmeti: verouk, poljedelstvo, živinoreja, travništvo, pašništvo, mlekarstvo, sadjarstvo in uporaba sadja, vrtnarstvo, kmetijsko gospodarstvo, kmetijsko kupčijstvo in knjigovodstvo, računstvo, zemljepis, zgodovina, prirodopis, slovenščina, zakonodaja, družboslovje, zadružništvo, lepo vedenje. Sodelovalo je 12 učnih moči (2 duhovnika, 4 doktorji, 1 profesor, 3 ljudskošolski učitelji ter 2 strokovna predavatelja).

Vsled zopetne selitve in sicer v špital na Dravi, je bil pouk prekinjen s 27. februarjem. S poukom se je nadaljevalo 11. marca 1946 in so bili kot učenci pritegnjeni še udeleženci dvomesečnega kmetijskega tečaja taborišča v špitalu. Predmeti: verouk, poljedelstvo, živinoreja, travništvo in pašništvo, mlekarstvo, živinozdravstvo, čebelarstvo, sadjarstvo in vrtnarstvo, kmetijsko gospodarstvo, računstvo, zemljepis, zgodovina, prirodoznanstvo, slovenščina, družboslovje, lepo vedenje, petje. Kot predavatelji je sodelovalo 10 oseb. Pouk se je z nastopom počitnic, dne 7. julija 1946 smatral kot zaključek prvega polletja kmetijske šole.

+ + +
+
+

Januarja t.l. smo s poukom nadaljevali. Dobili smo novih učnih moči, nekatere od prejšnjih so odpadle. V 17. baraki smo imeli svoje prostore. V večernih urah, ko so se drugi veselili in odhajali k počitku, smo mi sprejemali nauke in se pridno učili.

Zopet so prišle težave. 17. baraka, v kateri je bila šola, se je morala izprazniti. Sedaj se nas je usmilila gimnazija in nam dala za dober mesec zavetišča, da pouk ni preveč tpeel. Nato pa se je pričela gradnja novih šolskih prostorov. Krepko smo poprijeli tudi mi sami in v nekaj dneh je bilo delo dovršeno. Kmalu po Veliki noči smo zopet pričeli z rednim poukom v 19. baraki.

Delovni urad nam je grozil z ukinitvijo šole. Upravnik taboriščnih vrtov pa je rabil delavcev. Vdinjali smo se pri njem v službo in tako zasigurali obstoj šole, na

drugi strani pa se tudi praktično udeleževali v vrtnarstvu in poljedelstvu. Na ta način je bilo na obe strani zadoščeno.

Če omenim še šolski izlet na Goldeck, poučnejša ekskurzija na Litzelhof, Drauhofen, k Šebelnjakom, k Sv. Petru v lesu in k Teurniji, sem na grobo orisal potek našega spuljanja.

Dve leti sta za nami. S ponosom se oziramo nazaj, s pogumom naprej. Nismo klonili pred težavami. Marsikaj koristnega smo se naučili. Tudi v bodoče nočemo kloniti. V šoli smo dobili podlago, na kateri bomo svoje znanje izpopolnjevali in tako upam, dorastli v koristne člane človeške družbe in slovenskega narodnega občestva.

M.O. in J.O.

=====0000=====

TAKI SMO MI

V nas plapola
požar do neba,
v nas vre kri
mladih dni!

Naše roke
se jekla vezi
in naše oči
so streljic ostrina,
kot neba sinjina,
čar kresnih noči -

Taki smo mi!

V gore se zarijemo,
skale razmaknemo,
reke prebrodimo
in zemlje obod
se trese pod težo korakov.

Taki smo mi,
ki v srcu kipi
nam sila življenja!

Ves gnev, vso boleost
stisnemo v pest.
Saj junak pa živi
zato, da trpi,
da smeh igra mu v očeh,
če tudi boli.

Naj se za nas
nikdo ne boji,
saj plamen ljubezni
nam v dušah gori.

Vse drugo zastara in zgine,
ljubezen nikoli ne mine!
Taki smo mi!

A. Bočstele.

VODJA BARAKE 99/a

K je in v katerem delu taborišča leži baraka št. 99/a je končno vse eno. Taborišče je enako taborišču in baraka je podobna baraki. Da se vse lese, to veste, da ob hudem nalivu odpre streha, vam je tudi znano. Kakor vsaka baraka ima tudi baraka 99/a svojega vodjo.

Vodja barake je strelvod, v katerega rado trešči ob nevihti. Včasih treska vanj v baraki, včasih pa tudi v pisarnah. Vodja barake ima dolžnost, da izvrši to, kar drugi v baraki nočejo izvršiti. Je prvi, ko gre za dolžnosti in zadnji, kar se tiče pravic. Izvoljen je bil menda zato, da štiti svoje podložne pred pozivi na delo in da jim donaša dobrote, ki se delijo v skladišču.

Kako je Tone Kozamurček prišel do časti vodje barake, pravzaprav sam ni vedel. Naenkrat se je znašel v položaju, na katerega ni bil niti pripravljen. Volja "naroda" mu je poverila vodstvo vse časti vredne barake št. 99/a. Nemalo je bil ponosen na svojo čast, vsaj prve dni svoje "vlade". Njegova državica je štela ničmanj nego 222 prebivalcev in 223 pa je bil še na poti. Pri Štrbunkvih se je namreč ponujala štoklja.

V zadnjem koncu barake, kjer se je veter najhujše zaganjal v njo, je imel svoj kvartir, to se pravi, majhno sobico, lesen pograd, pisalno mizo, peč in pa nekaj lesenih zabojev. Stene so bile okrašene s slikami iz raznih modnih revij in ilustracij.

Tone Kozamurček se je pravkar najedel. Z zadovoljstvom je odložil žlico, se obliznil po brkih, ki so mu kot ježeve bodice štrleli iz pod nosa. Pogledal je na uro in zazdehal. "Wlegel se bom in malo zadremal, ob 3. pa pojdem po pošto", je odločil in se zleknil na pogradu, da je v deskah zaškripalo. Nekaj časa je gledal v zrak in se jezil na muhami, ki se izvajale po njegovem nosu "ringaraja", razmislil je o nalogah, ki ga čakajo popoldan, nato pa so se mu prišle misli zapletati in spanec mu je pregnal moreče skrbi.

Kako dolgo je spal, ni utegnil ugotoviti. Zbudilo ga trkanja, ali bolj rešeno ropotanje po vratih. "Bum bum bum"... Začudeno je pogledal kvišku, pomel si oči in zlezal s pograda. Zunaj je slišal jezne glasove: "Lenoba grda, drugi že nosijo, on pa še smrči! Kaj le po noči dela?"

Pogrelo ga je. "No, kaj pa je, da se tako ženete?" je ogovoril ženske, ki so demonstrirale pred vratmi.

"Ali niste slišali obvestila po zvočnikih, da se deli v skladišču čokolada?", je zaregljala Piskrnakova Mica in ga strupeno ošinila s pogledom.

Vodji barake je bilo neprijetno. Kdo more neki zahtevati, da more kdo še v spanju poslušati, kaj trobijo po zvočnikih. Če človek spi, se spodobi, da dajo mir. Pa se je vendar v ljudno opravičil: "Oprostite! Zadremal sem in sem preslišal. Hvala za sporočilo. Sedaj pa res takoj grem po čokolado"...

Vodja barake je šel po nujnih opravkih v mesto. Med tem pa je taboriščni radio že pozival vodje barak, naj takoj pridejo po tri ženske za trebljenje zelenjave v kuhinjo. V mestu je hitro opravil. Pravkar se je zatopil v čitanje časopisa, ko je prišel policaj in ga okregal, zakaj ni poslal žensk na delo. "V kuhinjo? Niž ne vem, bil sem v mestu..." Jezen sam nase, se je zapodil po hodniku. "He, ženske, kje pa ste?" - Povsod grobna tišina. Aha! Tam na spodnjem koncu je ena pokukala iz za vrat. V hipu je pri vratih. Potrka. Niž! Ja, za božjo voljo! Kaj pa je to? V skrbeh gre od vrat do vrat. "Kje so mama?" vpraša Milko, desetletno dekletce, ki se igra z leseno punčko. "Mame ni doma" odvrne prepričljivo mala. Gre dalje. Povpraša pri Copatarjevih. "Kje so mama?" "Po celnice so sli", odvrne petletni pobček z svečko pod nosom. "Vrag jih pocitraj", je poltiho ušlo vodji barake. "Petnajst nezaposlenih žensk imam v baraki, pa niti tri ne bom mogel najti..." Spomni se na staro Koko-dajsko. Ona je gotovo doma. Tudi časa ima dosti. "Mama, v kuhinjo boste šli", jo nagovori prijazno, kar se le da. "Ljubček moj, ni mogoče. Danes pa res ni mogoče. Tako me vije v želodcu. Umrla bom, o jaz uboga reva..." V potrdilo povedanega se ji oči napolnijo z solzami. Slabe volje se je Tone Kozamurček vrnil v svojo sobo. Niti tri ni našel. Toda v kljub temu se mu je zdelo, da povsod sliši pritajeno žensko ščebetanje in smeh. O, te ženske...! Ko bi vsaj radio sporočil spet delitev čokolade in bi jaz zaspal, v hipu bi jih bil pol hodnik... Ker Kozamurček ni poslal zahtevanih žensk, je doživel nevihto. Pa kaj zato, saj ima baraka vodjo predvsem zato, da prestreže bliske in udarce...!

+ + + +

"Delila se bo obleka. Vodje naj takoj napravijo spisek potrebnih in ga predložijo v pisarni", tako se je glasilo navodilo. Tonetu Kozamurčku šumi po glavi še od včerajšnje nevihte radi žensk, ki niso šle na delo. Vsede se za mizo, pripravi papir in razmišlja o potrebah svojih podložnih. Le kje naj začne, da ne bo zamere? Slutnja nove in še hujše nevihte se mu poraja v duši. Nad glavo že vidi temne oblake...

Ni dolgo razmišljal, že nekaj šušlja pred vrati. Morda pa so že zvo hale o delitvi. Seveda so! Kje je kaj za dobiti, tam nobenega ne manjka, hvala Bogu!

Prva je Moškočova Bernarda. "Gospod komandant! Lepo jih prosim, saj vejo, da smo zelo potrebni. Micka nima kikle. Tonček nima hlačk in suknjica. On tudi rabi srejšo in

čevlje. Jaz pa si sploh ne upam med ljudi. Le pogledajte me! Sama cunjaja! Skoraj me je sram. Pišite,lepo prosim,vse napišite! Saj bojo gospod komandant tako dobri..." Skoro nerodno je pri srcu vodji barake,ko posluša mile prošnje. Skoro gotovo je,da je Bernarda poiskala najslabšo obleko,ko je šla prosit.

Tone Kozamurček piše in se poti. Ušesa ga že bolijo,ko posluša o veliki revščini,ki se zrcali v besedah,tu in tam tudi vidno v obleki. Prepričan je,da niti polovico ni res,kar so mu povedali.Pa kaj hoče!

"Gospod vodja,ne pozabite na nas",je moledovala Strgonova Mreta ter si brisala nos in solze obenem,ko je razlagala svojo revščino. "Oni le Mici Stiskavčevi pa ni prav nič potreba. Vsega imajo dosti. Tako se oblačijo,kakor da so iz mesta. V nedeljo sem stala poleg nje v kapeli,pa me je bilo sram,le meni verjemite,gospod vodja. Kako se vam je načičkala. Dajte no,zapišite nam,ki smo najbolj potrebni..."

"Ko bi nevoščljivost gorela, bi jo lahko dali mesto drv še Avstrijcem!" si misli zvečer Tone, ko urejuje dovršene spiske.

Spiske so v pisarni pregledali in najbolj potrebne izbrali. Vsi niso dobili,ki so prosili. Kako tudi! Ko bi videli kak sodni dan je bil v baraki. Treskalo je iz vseh kotov. "Saj sem vedela,da nam bo odžrl,ta pesjan!Naj še le pride prosit in priganjat v kuhinjo"! se je jezila Copatarjeva. "Čemu smo ga le volili? Takega komandanta ne rabimo! Drugi so dobili vse,mi pa nič",je v solzah tarnala Piškurjevka. " Saj vem,za ono le gleda,za tisto onegavo Urško! Zato pa je dobila tako lep plašč! Babjek!,"ga je obsodila Smrdulova,ki je nihče ni maral.

Tone Kozamurček se je zaklenil v svojo sobo.Zlezel je v posteljo,čez glavo si je potegnil debel koc,da se je potil kakor v toplicah,samo da ni slišal kokodajsanja in nerganja svojih podložnih.

+ + +
+

Vodja barake je komaj vstal. Bril se je. Polovico obraza si je namilil in pravkar postrgal ščetine z desne polovice lica.

Nekdo je pred vrati. Počasi in rahla se odpro. V sobo pogleda Mirko,štiriletni deček iz 18 sobe.Navihan pobček!

"Kaj bo,Mirkec?" je vodja prijazen.

"Gospod,nic ookolane?"...

"Nič nimam več,Mirkec! Kaj dela mama?"

"Mama je sla -"

"Kam je šla mama?"

"Mama lekla,da nla vec sla delat!" se je odrešil

zal samosrajčnik in odhitel po hodniku.

Trebalo bo očistiti okrog barake. Gre po baraki. Ko gar sreča, ga opozori na snago in naroča, kaj je treba napraviti.

Ob 11. gre okrog barake. Vse nedotaknjeno, kakor zjutraj. Drva v neredu, plevel raste pod oknom, tam papir in prazne konzervne škatlje. - Popoldne znova opozarja. Gred od sobe do sobe. Do večera mora biti vse počiščeno, sicer si naj posledice vsak sam pripiše.

Ob 5. popoldne. Nekateri so se vendarle zganili in čistijo. Še sam prime za metlo in pomaga. Dober vzgled zaleže več kot beseda, si misli. Gospa Dolganoga gleda skozi okno.

"Gospa", jo nagovori vodja barake, "še preč vašim oknom malo osnažite. To travo je treba populiti in te smeti odstraniti. Vsak malo, vsak pred svojim oknom, pa bo dobro"...

"Ja, slišite, vi, kaj pa si vi mislite?" je naenkrat vsa v ognju gospa Dolganoga. "Jaz, gospa višjega sodnega svetnika, naj pometam! Kaj si vendar mislite, vi, slišite vi..."

"V taborišču smo vsi enaki! Enake pravice, enake dolžnosti! Gospa višjega sodnega svetnika, prosim, pometite pred svojim stanovanjem!" je hud Tone Kozamurček.

"Škandal! Slišite, vi, slišite! Kje ste se pa manire učili? Tak omejenec! Sicer pa, ali niste slišali? Za red okrog barake je odgovoren vodja barake! Vodja barake, ste razumeli?"

Da konča debato, ki bi utegnila povzročiti mednarodni škandal, se odloči Tone, da bo sam populil travo, pobral papir ter konzervne škatlje pod oknom gospe Dolganoge. Prav ima ženska! Za red in snago je odgovoren vodja barake... Kdo pa drugi! Da že prej tega ni dognal!

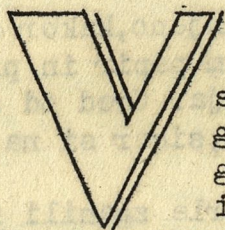
+ + +

Življenje v baraki teče enakomerno naprej. Za potrebno spremembo skrbijo taboriščni zvočniki po katerih kličejo ženske na delo, komandante po razne dobrote v skladišče, ženske, ki se obirajo med seboj, moški, ki delajo rešeta in suho robo ter z največjo skrbjo pazijo nad tobaknimi rastlinami, ki rasto okrog barak. - Le vodja barake - Tone Kozamurček se je naveličal svojega posla. Podal je ostavko. Če kdo želi biti deležen te časti, naj se potrudi v barako 99/a, kjer bo sprejet z največjim veseljem.

ko.-

TEŽAVE, PRIJATELJ ČLOVEKA

Vsak človek, pa naj bo mlad, star, reven ali bogat, ima prav gotovo svoje težave. Spremljajo ga pri vsakem njegovem delu kot najzvestejši in najboljši prijatelj. Redki so, če smem sploh reči, da so, ki bi ne imeli tega stalnega spremljevalca. Niso pa težave pri vseh ljudeh in dejanjih enake. Tudi ista težava ni enaka napram različnim značajem. Recimo n. pr., da na neznatno težavo naleti slaboten in pomehkužen bogatinov sin. Kaj bo na pravil? Ustrašil se je bo in bo mislil, da je sploh ni mogoče premagati. V tarnanju in vzdihovanju bo obupal. Pa naleti na isto težavo sin ubogega bajtarja, ki je rasel od rojstva v trpljenju in pomanjkanju. Kaj pa bo napravil on? Niti zmenil se ne bo za to neznatno oviro. Morda se še spomnil ne bo, da je šel preko ovire.

Težave so največji prijatelj človeka. Ne radi tega, ker ga stalno spremljajo, pač pa zato, ker mu pomagajo utrjevati voljo in pravilno usmerjati njegov značaj. Posebno za mladega človeka so težave neizogibno potrebne. Fant, ki ima v sebi vsaj nekaj fantovske energije, bo težavo premestil, nikakor pa ne bo skušal radi težave obrniti se od zastavljenega cilja. Prava fantovska volja se ne ukloni vsaki malenkostni oviri, pač pa jo dočlovek in doseči cilj. Če bo mlad človek tako gledal na težave, ki ga spremljajo v življenju, si bo nevede nabral dragocenih zakladov, katere bo znal šele takrat prav ceniti, ko bo naletel na velike težave v nemirnem vrtincu življenja. V življenju, zlasti v javnem delovanju bo naletel na slušaje, ko bo dobival polena pod noge, ko bo njegovo delo blateno in njegova dela ozna en kot sebičnost. Če bi takrat se oziral na nergače in starokopitneže, in bi se truda splašil, tedaj bi pač ostalo pri starem. Ljudje bi govorili o njem. "Splašil se je. Težave so ga premagale".

Kdor se skuša izogniti težavam, propade. Ostane torej samo izbira: težave premagati ali pa propasti. Vsak velik uspeh je bil dosežen samo s težko borbo. Zmagovalcu niso v ponos samo mnoga odlikovanja, ki jih nosi na prsih, pač pa je še mnogo bolj ponosen na brazgotine, ki si jih je v borbi z sovražnikom pridobil.

Največja nesreča za mladega človeka je, če se sam sebi smili. Nikdar v življenju ne bo napravil ničesar velikega. Človek nikdar ne ve, kaj tiči v njem, dokler ne naleti na odpor. Ker se vsake živo bitje že po naravi boji težav, je tudi razumljivo, da si izbira najlažjo pot preko njih. Težave

človeka takorekoč prisilijo, da porabi vse svoje duševne in telesne zmožnosti, da iznajde pripomočke, s katerimi si bo težave, ki so mu na poti, zmanjšal.

Veliko je trpel kmet s preprostim lesenim oralom, tudi pridelek je bil mnogo manjši. Razmišljal je, kako bi si svoj položaj izboljšal. Razmišljanje ga je dovedlo do današnjega modernega pluga in traktorja. Danes zaznamujemo velikanski napredek. Marsikje orjejo kmetje že s traktorji, mlatilni stroji mu pomagajo delo lažje in boljše opraviti. Isti napredek vidimo tudi na vseh drugih področjih človekovega udejstvovanja. Težave so bile, ki so povzročile, da se je človek dokopal do mnogih koristnih iznajdb.

Največje važnosti pa so težave za utrjevanje volje. Kako z lahkoto se premagajo tudi velike težave, če se preje nismo ustrašili že majhnih. Zahvalimo se torej Bogu za vse težave, ki nam jih pošilja, kajti čim več jih bomo premagali, temveč bomo veljali pred Bogom in pred ljudmi.

Naše geslo za dosego cilja preko težav bodi:
"Bom, hočem, moram!"

Oban.

+++++00000000+++++

NA RAZPOLAGO JE ŠE NEKAJ ŠTEVILK
II. LETNIKA "LEPŠE BODOČNOSTI".

POPOLN LETNIK - 12 ŠTEVILK STANE 15. ŠIL.

+++++
KDOR PRIDNO DELA IN LAKOMEN NI, LAHKO BREZ VSEGA BOGASTVA ŽIVI.
STORI LE, KAKOR TE PAMET UČI, IN NE PORAJTAJ NA DRUGE LJUDI! -
KDOR S SVOJIMI STARŠI LEPO RAVNA, ČASNO IN VEČNO SREČO IMA. -

A.M. SLOMŠEK.

+++++

BESEDA JE IZČLA, IZČLA MED NAMI RES!
SLOVENSKA MISEL, VZPLUJ, VRZI SE DO NEBES!
RAZPNI SE! PO RAZPONU TVOJIH SIL
BO MERIL NAROD ČILOST SVOJIH SIL!"

(O. Zupančič: Naša beseda).

OB ZAKLJUČKU LISTA

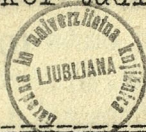
Februarja leta 1946 je izšla 1. številka lista "LEPŠA BODOČNOST". Skromna je bila in neznatna. Razmnožena je bila na kožo ter je imela le 4 strani v veliki četrtinke pole. Iz tega neznatnega in skromnega začetka se je list razvil do današnje oblike in vsebine. Krog naših sodelavcev in čitateljev je narastel. Narastle pa so tudi težave.

Ni lahko delo izdajati v sedanjih prilikah list v takem obsegu. Navezani smo bili izključno le nase. Mnogo je bilo idealizma med fanti, ki so list pisali in ga razpeševali. Nevajeni pisanja, so se fantje, učenci kmetijske šole vežbali v pisanju člankov in sestavkov. Mnogo dobre volje je bilo in potrpljenja.

Šolanje fantov - to je bil eden od ciljev, katerega smo si zastavili, ko smo pričeli z listom. V listu smo gojili ljubezen do naših velikih idealov: Bog, mati, domovina. Mnogo pozornosti smo posvetili kmečkemu stanu in rodni grudi, na katero smo navezani z vsem srcem tudi v tujini. Želeli smo, da se ohranijo lepi narodni običaji, zato smo o njih tudi pisali. Tudi v leposlovju smo se nekoliko poizkusili. Res, ni bilo vse dovršeno, so bile napake in pomanjkljivosti, toda kritik naj pomisli, da je list delo izključno kmečkih fantov. Še to je treba povedati, da mnogim list ni šel v "račun" in so rekli pomilovalno: "Kaj pa je tebe treba bilo"... Toda z združenimi močmi vseh: učencev kmetijske šole in urednika smo težave premagali in list srešno privedli do konca II. letnika.

Ko zaključujemo II. letnik, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so pri listu kakor koli sedelovali, take fantom, ki so za list pisali, vsem prijateljem, ki so nas podpirali, risarju, ki je skoraj celo leto list brezplačno risal in ilustriral, pa tudi vsem čitateljem.

Daj Bog, da bi semena, ki smo jih po listu sejali v srca kmečke mladine, vzklila, rastle in obrodila stoteren sad v korist posameznikov kakor tudi ljubljene domovine.

UREDNIK IN UPRAVA.

000000
+++

Konec